

Večernik

Leto IV. (XI.), šte. 219

Maribor, petek 26. septembra 1930

»JUTRA«

Izhaja razun nedelje in praznikov vsak dan ob 16. uri
Račun pri poštnem ček. zav. v Ljubljani št. 11.409
Vredn. mesečno, prejemnik v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom pa 12 Din

Telefon:
Uredn. 2440 Uprava 2455

Uredništvo in uprava: Maribor, Aleksandrova cesta št. 13
Oglaš po tarifu
Oglaš sprejema tudi oglašni oddelk »Jutra« v Ljubljani, Prešernova ulica št. 4

Avstrija v Hitlerjevih vodah

RAZOČARANI DR. SCHÖBER. — VAUGOIN IN SEIPEL ZA HOMOGENI KRŠČANSKO-SOCIJALNI KABINET, KI NAJ BI IZVEDEL NOVE VOLITVE.

DUNAJ, 26. septembra. Na včerajšnji popoldanski seji ministrskega sveta se je dr. Schöberova vlada, kakor se je splošno pričakovalo, odločila, da poda ostavko celokupnega kabineta, ki je bila tudi sprejeta.

Po parlamentarnem običaju je predsednik republike, dr. Miklas, ponudil sestavo nove vlade najmočnejši stranki — krščanskim socialcem in poveril mandat bivšemu podkancelarju in vojnemu ministru dr. Vaugoinu.

Vodstvo krščanskih socialcev je imelo snoči sejo, na kateri je razpravljalo o novem položaju in smernicah za sestavo nove vlade. Večina govornikov, zlasti takozvano Seipelovo krilo, se je zavzemala za to, da naj se sestavi homogena krščansko-socialna vlada, ki naj bi razpustila parlament in izvedla nove volitve.

Agrarno orijentirani krogi, ki so zainteresirani na čim prejšnji ureditvi gospodarskih vprašanj, pa so nastopili proti temu in se zavzemajo za nadaljnje sodelovanje dosedanje koalicije z velenemci in kmetjsko zvezo. Po dolgi debati je bilo sklenjeno, pozvati prelata dr. Seipela, ki se mudi v inozemstvu, naj se takoj vrne na Dunaj in sodeluje pri reševanju vladne krize, dotlej pa ima Vaugoin proste roke za pogajanja z dosedanjimi koalicijskimi strankami.

Kljub želji, da bi se vladna kriza, ki je napravila v inozemstvu zelo neugoden utis, rešila čimprej, pa kažejo vsa znamenja, da se bo precej zavlekla. Zelo dvomljivo je namreč, ali je sodelovanje dosedanje vladne koalicije pod Vau-

goinom sploh mogoče. Velenemci o tem sploh nočejo slišati in se je njihov voditelj dr. Wottawa izrekel odločno proti vstopu v Vaugoinov kabinet, češ, da noče sodelovati z režimom, ki hoče spraviti v politiko še to, kar je bilo doslej izven strankarske politike ter pod krinko boja proti marksizmu nastavi dr. Straffello kot generalnega ravnatelja avstrijskih železnic, čeprav mu je bila pred sodiščem dokazana korupcija.

Današnji listi prinašajo obširne komentarje o padcu dr. Schöberove vlade. »Reichspost« piše, da je dr. Schöber moral pasti, ker je bil premalo energičen v borbi proti marksizmu. »Wiener Neueste Nachrichten« pa naglašajo, da je s Schöberovim padcem razbit tudi meščanski blok, ki nikdar več ne bo trden, čeprav bi se ga posrečilo znova zlatati.

BUDIMPEŠTA, 26. septembra. Demisijo dr. Schöbera in umakitev iz političnega življenja je sprejel madžarski tisk z obžalovanjem. »Ujszag« vidi v tem naskok desničarskih elementov, ki hočejo posnemati Hitlerja, »Pester Lloyd« pa naglašja, da je to ena najbolj nevarnih političnih kriz, kar jih je doživela po vojni Avstrija.

PARIZ, 26. septembra. Listi o avstrijski vladni krizi ne objavljajo šenobenih komentarjev, ker je večina političnih sodržnikov odsotnih v Ženevi. V splošnem pa izražajo mnenje, da hočejo desničarski ekstremisti dobiti v svoje roke vodstvo volitev in izvajati potem večino. Očitno jih je zelo opogumil Hitlerjev uspeh.

Fašizem — zli duh Italije

MOŽNOST TIHE LIKVIDACIJE FAŠISTIČNE STRANKE, KI POSTAJA ITALIJI VEDNO VEČJE BREME IN OVIRA.

RIM, 26. sept. Turatijev odstop je napravil v vsej italijanski javnosti silen vtis. Splošno prevladuje mnenje, da ima njegov odstop velik pomen za bodoči razvoj političnih dogodkov v Italiji. Težka gospodarska situacija, izoliranost Italije v inozemstvu in naraščajoče nezadovoljstvo prebivalstva je rodilo v merodajnih krogih spoznanje, da je potrebna reorganizacija državnega ustrojstva, ki je postalo pod fašizmom tako komplicirano, da grozi uničiti vse svobodno in produktivno udejstvovanje italijanskih pridobitnih krogov.

Že delj časa se zato razširjajo vesti, da bo imenovan nov finančni minister in sicer iz vrst nefašističnih krogov. Tendence gre za tem, da se razbremeni Mussolinija, da bi se lahko mirno posvetil najbolj kočljivim problemom notranje in zunanje politike.

Mnogo se govori dalje o vprašanju mirne likvidacije fašistične stranke. Merodajni krogi se sploh že precej časa bavijo s tem načrtom. Komplicira-

ni fašistični aparat se jim zdi nepotreben in ga smatrajo kot oviro za enotno delovanje civilnih in vojaških oblasti. Vendar pa bi ostala tudi v tem slučaju notranja in zunanja politika neizpremenjena in bi bil ta proces samo popolna identifikacija fašizma z italijanskim narodom. Seveda pa je veliko vprašanje, ali je tiha likvidacija fašistične stranke sploh še mogoča. Fašisti so namreč proti vsakemu zmanjšanju vpliva njihove stranke in se opirajo pri tem na svojo milico, dočim obstoja druga nevarnost tudi v ojačeni akciji ekstremistov, ki postajajo zlasti v zadnjem času vedno bolj agilni in iniciativni. Vsekakor pa so se pričeli zadnje čase kazati zelo resni znaki, da fašistična iniciativa popušča in da fašizem vedno bolj izgublja med prebivalstvom na ogledu in vplivu.

Velik potres v Rusiji

MOSKVA, 26. septembra. V sovjetski republik Tadžikistan, severno od Afganistana, je potresna katastrofa uničila 8 občin, v 12 drugih pa napravila veliko škodo. Nad 400 rodbin je brez strehe, krog 200 ljudi je mrtvih in nad 400 ranjenih.

Konec zadnje slovenske šole v Trstu

Tržaški Slovenci so imeli sedaj samo še en zavod, v katerega so lahko pošiljali svojo decu k osnovnemu pouku. Bila je to impozantna stavba pri Sv. Jakobu, nekdanja ponosna Ciril-Methodova šola, ki je vzgojila na tisoče zavednih sinov našega naroda v Trstu in okolici. Kljub silnemu protipritisku od strani Italijanov so zavedni slovenski starši tudi pod novimi razmerami z veseljem pošiljali svojo decu v to šolo, čeprav se je v glavnem pouk vršil v italijanskem jeziku. Šolo so vzdrževali v Italiji živeči naši sorojaki z lastnimi sredstvi in se je letos vpisalo v njo nad tisoč slovenskih otrok. Bila je seveda že dolga leta trn v peti Italijanov. Sedaj je končno izšel odlok prosvetnega ministrstva, s katerim se ukinja tudi ta poslednja slovenska šola v neodrešenem Primorju in to ravno v času, ko so se Italijani v Ženevi tako zavzemali za pravice narodnih manjšin.

Po vsej Češkoslovaški predavajo o primorskih Jugoslovanih.

Centrala Češkoslovaško-jugoslovanskih lig v Pragi je imela te dni plenarno sejo pod vodstvom prvega podpredsednika primatorja mesta Prage dr. Karla Baxe. Po uvodnih besedah predsednika dr. Baxe so vsi navzoči vstali ter z enominutnim molčanjem počastili spomin jugoslovanskih žrtev v Trstu. Centralni odbor je izdal nato tudi proglas simpatij Jugoslovonom. Nadalje je centralni odbor sklenil na tej seji, čim prej izdelati predavanja o razmerah Jugoslovancev v Italiji, katera bo poslal v vse kraje češkoslovaške republike, kjer bi se mogla vršiti predavanja. Ljubljanska in mariborska Liga sta dobili včeraj o teh sklepih centrale v Pragi obširno poročilo obenem s prošnjo, da takoj vpošljeta potrebni material za takšna predavanja.

Jugoslovanska štipendija bratislavske Lige.

V Bratislavi so priredili minule dni legionarji in tamošnja Češkoslovaško-jugoslovanska liga ogromne manifestacije v spomin in protest obsodbe naših žrtev v Trstu. Razen tega pa je sklenila Liga v Bratislavi osnovati štipendijo v znesku 1000 Kč, katero bodo podeljevali vsako leto na dan 6. septembra jugoslovanskemu dijaku iz Primorja, ki bo študiral v Bratislavi. Za slučaj, da bi takšnega dijaka ne bilo, pa bodo ta znesek podelili organizaciji, ki deluje v korist neosvobojenih Jugoslovancev v Italiji. Plemenita gesta bratislavske Lige je vzbudila v Bratislavi splošno odobravanje.

Vajenci in vajenke.

Ki so vpisani v mariborsko obrtno-nadaljevalno šolo, naj pridejo po dodelilne listke na mestni magistrat v času od 29. septembra do 4. oktobra, vsak dan od 10.—12. ure. Prvi pouk bo v nedeljo, dne 5. oktobra ob 8. zjutraj.

Zopet kolesarski tat v rokah pravice.

Te dni so orožniki na Pragerskem aretirali 19letnega Al. Fleischerja, doma od Sv. Jurija v Slov gor., ki je bil že delj časa osumljen tatvin večjega števila koles v ptujskem okolišu. Dozdaj so mu dokazali in je končno tudi že priznal 10 tatvin koles. Danes so ga pripeljali v Maribor radi ugotovitev glede dveh ukradenih in tu prodanih koles. Preiskava pa se še nadaljuje. Zanimivo je, da je bil komaj 19letni fant že enkrat kaznovan radi tatvin, njegov oče pa ima že 10 kazni radi raznih deliktov.

Tujec o potrebah našega turizma

Te dni se mudi v naši državi direktor Hipotekarne banke za hotelski kredit v Parizu, g. Henry Corrad. Prišel je na prošnjo direkcije »Putnika« v sporazumu z ministrom za trgovino in industrijo, da prouči vsa vprašanja, ki so v zvezi s povzdigo našega turizma, in stavi v tem pogledu konkretne predloge. Prepotoval bo vse za turizem važne predele naše države. Dozdaj je v spremstvu ravnatelja »Putnika« prehodil že Slovenijo, Hrvatsko, Dalmacijo in južno Srbijo ter je te dni na podlagi dozdajšnjih utisov podal izjave o svojih pogledih na stanje našega turizma v teh delih države. Naglasil je predvsem, da ima naša država vse predpogoje za turizem, tembolj, ker ima veliko zaledje v centralni Evropi, ki ima interes za naše morje in za naše kraje.

Kot glavne nedostatke našega turizma navaja Corrad slabe ceste, redko železnično mrežo, drago električno luč, pomanjkanje vode po hotelih in nezadostno profesionalno izobrazbo hotelirjev. Tudi pogrčja na mnogih turističnih mestih prilik za zabavo. Iznenadil pa ga je velik interes v našem narodu za turizem. Povsod so ga obkrožili ljudje, zlasti v Primorju, ki mnogo pričakuje od turizma. Bled, Bohinj in sploh Slovenija so mu silno ugajali in ga spominjali na Švico. Glede Boke Kotorske je izjavil, da je sicer mnogo potoval po svetu, da pa kaj bolj veličastnega še ni videl. Sploh je po njegovem mnenju Dalmacija važna točka na Sredozemskem morju, ki bo vedno bolj privlačila turistični svet. Glede planinskih krajev mnogo polaja na Slovenijo, pa tudi Bosna mu vlija mnogo nad s svojim orijentalnim oboležjem. Bled ima vse predpogoje za zimski turizem. Vendar pa treba tudi v teh planinskih predelih še mnogo storiti za komoditeto potnikov in potovanja ter glede bivanja.

Tudi je našel izredno mnogo pogojev za lovski in ribolovski turizem in bo trebalo temu posvetiti posebno pozornost z ustanavljanjem posebnih organizacij.

Kar se tiče organiziranja kredita za turizem, je mnenja, da bo najbolje to urediti tako, kakor se je v Maroku. Namesto da dajejo kredit za dvigovanje in pospeševanje turizma zasebne banke, je po njegovem mnenju mnogo boljše, da Hipotekarna banka otvori specialni hotelirski kredit, ki bi bil določen za pospeševanje turizma tekom leta dni. Ta kredit treba odvajati od leta na leto in ga po porebi tudi povečati. Samo se ta kredit ne sme uporabljati za zgradbo amovak za moderniziranje že obstoječih hotelov, da se tako izboljšajo in se ustvarijo novi osnovni pogoji za razvoj turizma. Treba pa je tudi — po francoskem vzorcu — organizirati kontrolo nad uporabo tega kredita, da bo kredit res

služil izključno modernizaciji hotelov. Mnenje odličnega francoskega strokovnjaka je vsekakor zelo tehtno in važno.

Na XIV. zagrebačkom zboru — jesenskem velesejmu v Zagrebu

Imamo marsikaj, s čemer moremo — dasi še mladi in skromni — pred široki svet, ne da bi nas ugnala tuja konkurenca. Škoda samo, da se tako slabo ali nezadostno poznamo; tako pač pride, da sebe in svoje tudi ceniti ne vemo.

Ustanove, kakršne so ljubljanski velesejmi, zagrebački zbor in osiješki velesejmi, bi morale biti redno vsakoletno zbirališče dveh svetov: gospodarsko-proizvodnega in konsumentov.

Te ustanove so spričevalo naše gospodarske tvornosti, v ostalem pa tudi — merilo naše kulture, vsaj fragmentarično; iz tega, kar razstava nudi, lahko sklepamo na gospodarsko in socialno življenje našega naroda, na njega tvorno delavnost, ali pa na mirovanje, odnosno celo zastoj v ustvarjanju gospodarskih dobrin.

Kako velik je napredek teh ustanov po desetih letih! Razstave današnjega zagrebačkega zbora niti primerjati ni mogoče z ono po prevratu. In to govori jasno: Vzlic splošni gospodarski krizi, pod katero ječi menda ves svet, se dvigamo, rastemo in naše gospodarske ekspanzije — ob pametni politiki — nikdo ne bo mogel ustaviti. Naša velika sila je v prirodnem bogastvu zemlje in prebivalcev; in oni, ki ukorišča to bogastvo, je z umom oblagodarijen, je priden, sposoben in voljan in tako se nam tekmecev ni bati. Prišel bo čas, ko bomo lahko rekli, da je tudi gospodarska bodočnost naša.

Ogledal sem si zagrebački zbor v ponedeljek, 15. septembra. Splošni utisi: relativno prav dobri. XIV. zbor je razdeljen na več oddelkov: stavbinstvo, hotelstvo, industrijo prehrane, oddelek za tekstilno robo in krzno, usnje in usnjene izdelke, oddelek za papir in pisarniške potrebščine ter na kmetijski oddelek.

Stavbinstvo. V tem oddelku je bilo videti i najraznovrstnejši material i orodje, odnosno pripomočke v vseh kakovostih, odnosno izdelkih. Imamo vse, kar potrebujemo. Opekarski izdelki so se mi zdeli posebno na višini. Pozornost so vzbujale tudi razne peči, patentna okna, kanalizacijske naprave itd.

Hotelski oddelek me je — ker od stroke — posebno zanimal. Tu sem pričakoval več. Sicer je oddelek razstavljen šele v drugič. Na tem, pri nas zanemarjenem polju nas čaka še veliko in hvaležnega dela. Hotelstvo je pri nas še vedno pastorka. Kako vse drugače v inozemstvu! Vse tekmuje, da bodi hotel ali gostilna na višku v interesu tujkega prometa in s tem v interesu narodnega gospodarstva.

Par moderno opremljenih sob, kuhinja, lavabo, stranišče — to predstavlja hotelski oddelek zbora. Pohištvo enostavno, a lično izdelano brez zopernih umetnij, postelje in nočne omarice nizke, kredence brez nastavkov, zavese in zastori v tonu in barvi, harmonirajoči s celoto — to je danes oprema udobnega stanovanja, iz katerega sije neka tiha domačnost brez luksuza, brez vsake nape bahavosti.

Industrija živil zastopa na razstavi konzerve, vkuhanu sadje in zelenjad, proizvode mlekarstva in čebelarstva, južno sadje, kolonialno robo, alkoholne in brezalkoholne pijače, mineralne vode itd. Tudi tu je videti v vsem lep napredek, v gotovih proizvodih smo naravnost mojstri. Ta oddelek je posebna paša za oči ljudi dobrega okusa; da prednjačijo tu gospodinjice in otroci, ni nič čudnega.

Mene so zanimalo posebno mineralne vode.

Naravne mineralne vode, čijih lastniki so organizirani v zvezi kopališč, klimatskih mest, mineralnih vrelic in sanatorijev, je razstavil glavni zastopnik v Zagrebu, g. Bartulić. Sem spadajo »Gaberniška kiselica«, »Jamnička kiselica«, »Lasinja«, »Petanjska slatina«, »Rogaška slatina«, »Slatina Radenci«, »Kostričniški St. Ignatius« in »Kraljev vrelc«. Te vode, katerih okus in kemijski sestav je zelo različen, so garantirano čiste in naravne; steklenice raznih velikosti, v katerih se razpošiljajo, pa so opremljene poleg etiket — posebno

zaščitno znamko z napisom »aqua mineralis naturalis« za razliko od vod v prometu, pri katerih obstoji bojazen, da so potvorjene z drugimi kemijskimi primesmi, ali da jim je dodana umetna ogljenčeva kislina.

Poskusil sem vse navedene vode razzen »St. Ignatiusa« in »Kraljevega vrelca«. Priznanje vsaki vodi, toda po znamenju »de gustibus non est disputandum« moram reči — prosim, samo zase — da mi je poleg »Petanjske slatine« še najbolje ustrežal »Tempelvrelec« iz Rogaške Slatine.

G. Teslić iz Siska je razstavil svojo »Sisačko mineralno vodo«. To je radioaktivna jedra voda; baje je priporočljiva onim, ki imajo, ali nagibajo h golšavosti. Zanimivo je vedeti, da so to vodo našli, ko so vrtali za petrolejem.

Kmetijski oddelek je nudil precej veliko izbiro strojev za obdelovanje zemlje, izbiri mlatilnic, trijerjev, strojev za pogon itd. Tu sem videl največ kmetovalcev. Razstave goveje živine v okviru tega oddelka žal nisem videl.

Vsi ostali oddelki zbora so enako privlačni, poučni in izplača se jih pogledati. Povsod sem mogel opaziti smotrenost razstavljalcev in uprave zbora. Organizatorično je prireditev brezdvomno na višku, ritem življenja na zboru je enakomeren, skladen in odseva iz njega marsikaj velikopoteznega, veleumnega pod utripanjem hrvatske prestolice, ki mu daje tudi sicer svoj pečat. Želim, da bi kronal prireditev zbora popoln uspeh, gmojni in moralni!

Našim ljudem iz Slovenije, posebno onim, ki so Zagrebu bližje ko Ljubljani, je priporočati, da si ogledajo zagrebački zbor. J. S.

Cerkveni koncert

Aleksander Grečaninov

Liturgija domestica

izvaja mariborska Glasbena Matica v petek, 3. X. ob 20. v stolnici

Prekmurske novice

Živinska razstava v Puconcih. Rodovniški odsek za vzgojo simodolske pasme v Puconcih bo otvoril dne 29. septembra z začetkom ob 10. uri na sejmišču razstavo rodovniških krav in njihovega zaroda. Za razstavo je za nimanje tem večje, ker je prva svoje vrste v srezu Murska Sobota. Ljubiteljem živine priporočamo, da se udeležijo razstave.

Zlomil si je nogo Jonaš Štefan, posestnik v Predanovcih. Spodrsnilo mu je na stopnicah, ko je šel po noči gledati na dvorišče.

Ogenj. Zgorelo je vse poslopje, razzen sten, stanovanjske hiše posestniku Tureku (pd. Žilavec) v Domajincih. Prišli so tudi gasilci iz nemške Radgone pomagat gasiti.

Nevihita v okolici Hodoš. V nedeljo je bil v krajih Hodoš—Domajnovci—Križevci in okolici pravcati sodni dan. Prišel je ogromen vihar, ki je potrgal grozdje in sadje, nakar je silen dež odnesel vse v potoke, ki so prestopili bregove. Škoda je velika.

Koncert v stolnici.

Na splošno željo mariborske in okoliške publike ponovi mariborska »Glasbena Matica« cerkveni koncert, na katerem bo prednašala A. Grečaninova »Liturgija domestica«, najslavnejše povojno delo velikega ruskega umetnika. Skladba je sestavljena iz 11 delov in vsak del na svoj način prikazuje visoko stopnjo razvoja ruske cerkvene umetnosti. V dirigentu prof. Vasiliju M i r k u je našlo delo vrednega interpretata, ki je s potrebno slovansko občutenostjo naštudiral delo in nič manjši odmev našel v vsakem posameznem pevcu. Tako se bo izvajanje v interpretacijskem, glasovno-tehničnem in dinamičnem pogledu blizalo umetniškemu vrhuncu. Koncert se bo vršil v petek, dne 3. oktobra ob 20. uri v mariborski stolni cerkvi.

Mariborski in dnevni drobci

Iz srednješolske službe.

Profesor mariborske gimnazije Gregor Kranjčević je premeščen na gimnazijo v Karlovcu.

V mednarodno razsodišče v Haagu je kot namestnik izvoljen tudi Jugoslovian, vseučilišni profesor dr. Milan Novaković iz Beograda.

Iz meščanskošolske službe.

Na meščansko šolo v Mežici sta imenovana kot učitelja Drago Dominik in Olga Stanič-Kokalj, v Ormožu Jančko Čermut, v Sv. Lenartu v Sl. gor. Marija Verovšek, v Šoštanju Ivan Theuerschuh, v Vojniku Milena Konečnik, v Slovenjgradcu Alojzij Jenko; za začasnega ravnatelja v Dolnji Lendavi je imenovan Simon Dobernik; v službovanje dodeljeni so: v Mariboru na I. dekl. mešč. šoli Marija Serajnik in Julijo Kromar, v Vojniku Milan Vanda; za ravnatelja v Senovem pa Josip Gorišek.

Redni letni občni zbor Zveze kulturnih društev v Mariboru

bo letos 16. novembra v Mariboru. Ker stojimo ob zaključku prve petletne periode dela mariborske ZKD, bo to nekak mali jubilejni občni zbor, na katerem bo odbor položil račune o delu v minoli petletni dobi in razgrnil načrte za nadaljno perijodo. Zato že danes pozivamo vsa društva, ki so včlanjena v mariborski ZKD, naj že sedaj določijo delegate za ta občni zbor (po 3 na vsakih 50 članov, odnosno po 3 tudi ona, ki imajo manj ko 50 članov). Podrobnosti še razglasimo. — Odbor ZKD.

Iz Slovenskih goric.

Te dni vse podbira, ker je grozdje vsled obilnega dežja preteklih dni in od prenatrpanosti močno nagnito. »Kmetovalec« razglša, da se sme podberiti na porabi le doma, prodati pa se ne sme. Redna trgatav pa se ne sme pričeti pred 10. oktobrom. Od nedelje sem je še snažno vreme in upati je, da še tako nadalje ostane. Potem pa bo grozdje dobro osladilo, posebno še, ker je po podbiranju malo razredčeno in bolj dostopno solnčnemu žaru. Pa bo še vendar izborna kapljica »tridesetšak«. Pa ne bo tako poceni, kakor mu že prerokujejo razni vinski špekulanti. »Portugizar«, ki je že svoj dobo zaključil, je zdrčal v gostilniške sode po 5 Din liter. Cene poznejše trgatve »belega ruja« pa so ob količkah dovoljni dozoritvi vedno višje. Daj Bog trgatvi dovoljni tek, pa si bomo vsi veselo zakrožili: »Tam gori za hramčkom...«

V KAVARNI 'JADRAN' vsako soboto in nedeljo

KONCERT

»Sadni sejem« na Pesnici in v Št. Ilju.

To vam je vrvenje, šumenje in drdranje, da je kaj — ob železniški postaji Pesnica in Št. Ilj! Tu poln, tam prazen voz, ob njem voznik veseločuten z mastnim izkupičkom. Tam se tehta, tam nalaga, ondi se glasno prereka mešetar in kupec, avtomobil frčijo, veselo omizje ob gostilni se divi pestri jesenski sliki »sadnega sejma«. Vzorno sadjarstvo je bodočnost Slovenskih goric. Pozor!

Koncert v mestnem parku

bo v nedeljo od pol 11. do 12. ure ob lepem vremenu priredila godba »Drave«.

Smrtna kosa.

V Krčevini, v Trubarjevi ulici, je danes jutraj ob 2. umrl 77letni bivši trgovec in posestnik Karel Soss. Pogreb bo v nedeljo ob 16. na mestnem pokopališču.

Roko je odrezalo

g. Hojniku na Pesnici. Bil je v družbi svojih znancev in prijateljev, pa se je vračal v temni noči na svoj ljubki dom ob postaji Pesnici. Prek železnice pa se je ob tračniški spotaknil in padel, ko je ravno prihajal vlak. Odrezalo mu je levo roko. G. Aleksander Hojnik je prijeten družbenik in dohoten gospod. Zato naše iskreno sočutje!

KINO

Grajski:

Od danes dalje Harry Liedtke, Hans Junkermann, Maria Paudler v vselem filmu

Korvetni kapitan

Kot predigra: 1. Miki-miška. 2. Predobjava za »Zadnja četa«.

Union:

Samo še do vključno nedelje monumentalno filmsko delo

ATLANTIK

Velefilm, katerega mora vsakdo videti Fritz Kortner

Predstave v obeh kinih ob delavnikih ob 17., 19., 21. uri; ob nedeljah in praznikih ob 15., 17., 19. in 21. uri. Predprodaja dnevno: od 10. do 12. ure na blagajni. XXVI

Zadnja pot nedolžne žrtve.

Včeraj popoldne se je zbrala na mestnem pokopališču velika množica občinstva, da spremi na zadnji poti tragično preminulega dijaka Stanka Bezjaka. Poleg pokojnikovih tovarišev in dijaštva drugih zavodov je prišlo na božjo njivo mnogo inteligence. Čudna tesnoba je objela vse pogrebce, ko je pokojnikov veroučitelj profesor Alojzij Resman spregovoril ganljivo slovo enemu najboljši nadobudnih dijakov, ki je padel kot žrtev srčne surovosti. Ob odprtem grobu, ki je požrl mlado cvetočo življenje, se je zbral ves proforski zbor gimnazije z ravnateljem dr. Tomiškom na čelu. Iz grl gimnazijskih pevcev je zavela turobna žalostinka blagemu Stanetu v zadnje slovo. Biserne solze so porosile jesensko cvetje in zemlja je zakrila onega, ki se je odločil, da ji posveti svoje mlade sile... Ave pia anima!

Mariborsko gledališče.

Kot že javljeno, se prične nova sezona v sredo, 1. oktobra ter se bo ob tej priliki vršila premijera na novo naštudirane in inscenirane Shakespearjeve komedije »Sen kresne noči« v režiji g. J. Koviča. Sodeluje ves ansambl, nadalje zbor in statisti. Takoj nato se bo otvorila operetna sezona s Szirmajevim zelo melodijozno in zabavno opereto »Aleksandra«, v kateri se bo kot režiser in pevec predstavil na novo angažirani g. Djuka Truhovič. — Nove prijave za gledališki abonma se sprejemajo še do srede 1. oktobra in vabimo zainteresirane, da se čimprej blagovolijo javiti pri gledališki blagajni.

Na oni svet je pogledal.

Posestnik J. Ž. iz Gačnika pri Pesnici je hudo trpel ob vojnem času. Bil je poklican med 50letniki in vrnil se je iz vojne strtega zdravja. Rana na nogi ne zaceli. Pa so še prišle domače grenobe, kakor pač ni nikjer brez njih. In tako je dobri mož sklenil, da pogleda na oni svet, ali bi moral le bilo bolje tam. Vzel je vrv in šel iskati v bližnji gozd primerne prehode, da pogukne tja preko. Sluteč očetove namere, pa mu je skrivaj sledil sin. Ko se je oče zagugal na drevesu, je skočil sin k sosedu in rešila sta ga še pravočasno iz opasne omotice »onega sveta«. Baje pa ga nič več ne miče, da bi pogledal še enkrat predčasno na »oni svet«. Želimo dobremu možu še dolgih let med nami v dolni solz. Težki so križi življenja, pa dobro volja vse premaga.

Petek

Ponedeljek

SVENGALI

z glasovanjem za nagrado najboljših medijev Velika kavarna.

Dobra hrana v javni kuhinji na Slovniškem trgu šte. 6.

V A razredu opoldne in zvečer Din 8.30, v B razredu Din 12.30 in v C razredu Din 14.30. Pričlaščite se! XXV.

Življenje v rodbini Dostojevskih

ZANIMIVI SPOMINI BRATA VELIKEGA RUSKEGA PISATELJA FEDORJA DOSTOJEVSKEGA. — OČE IN NJEGOVI OTROCI.

V življenjepisih Dostojevskega opisujejo očeta tega velikega ruskega pisatelja kot brutalnega, trdosrčnega in skoro patološko brezobzirnega človeka, ki je svojo dobro, pridno in dobrodušno ženo tiraniziral in svoje otroke tako strahoval, da so se ga bali in se ga izogibali.

Toda, kdor čita življenjske spomine Andreja Mihajloviča, starejšega pesnikovega brata, dobi takoj čisto drugačno sliko o starem Dostojevskem. Andrej namreč opisuje svojega očeta kot dobrodušnega, zabavnega človeka, ki je vedno skrbel za srečo svojih otrok. Zahteval pa je vsekakor vedno mnogo od njih, ker je stal na stališču, da se morajo njegovi potomci prebiti skozi življenje brez njegove gmotne pomoči. Oče je bil zdravnik v neki bolnici za siromake in je imel tamkaj majhno službeno stanovanje. Obstajalo je iz 3 sob, dočim je znašala cela rodbina 9 glav. To stanovanje je sedaj izpremenjeno v muzej. Da si je mogel stari gospod v poznih letih svojega življenja kupiti majhno posestvo, to za bodočnost številnih njegovih otrok ni pomenilo mnogo. In dejanski je moral slavni Fedor Dostojevski bojevati zelo trd boj za obstanek.

Andrejeva knjiga, ki je izšla pred kratkim v Petrogradu, bo gotovo dosegla veliko literarno vrednost. V njej je polno zanimivih podrobnosti iz pesnikove mladosti in domačega življenja rodbine Dostojevski. V marsikaterem pogledu pa bo vrh tega na podlagi te knjige treba izpremeniti dosedanje mnenje o pesniku in njegovem očetu. Tudi Fedor Dostojevski ni govoril, kakor je razvidno iz bratove knjige, o domači hiši z grenkobo, temveč s spoštovanjem. Tako je nekoč pisal Andreju: »Pomisli, brat Andrej, in ne pozabi nikdar, da je bilo stremiljenje po višjem, boljšem človeštvu (v pravem in najsvečnejšem pomenu besede) temeljna misel našega očeta in matere.«

Andrejevi spomini so bili napisani gotovo že pred pol stoletjem, kajti Andrej

je umrl l. 1897. Do njihove objave je trajalo torej zelo dolgo. Kako se izraža ta sin o svojem očetu? V svojih spominih pravi: »Bil je sicer razburljiv in strog, a obenem dobrodušen človek. Neresnično je, da smo se ga bali. Strah smo imeli le tedaj, kadar nas je oče poučeval latinščino. Pri vsaj svoji dobrodušnosti je namreč zahteval zelo mnogo in je bil nepotrpežljiv, razburljiv. Često je zadoštovala kaka naša uprav neznatna napaka, pa je postal oče ves divji. Sicer pa je bil z otroci izredno prijazen. Nikdar jih ni pretepnil.«

In na nekem drugem kraju pravi Andrej: »Čeprav je imel oče številne karakterne napake, vendar ni bil črnogled in nezaupljiv človek. Nasprotno, v krogu svoje rodbine je bil prijazen, včasih celo razposajen. Bil je sovražnik očitkov in pridig. Le eno slabost je imel: vedno je naglašal, da je velik siromak, da se bodo morali njegovi otroci sami preživljati in da bodo ob njegovi smrti na be-raški palici.« Skrb za bodočnost otrok ga je gonila k temu, da jim je nudil zelo skrbno vzgojo. Poslal je vse v Čermovo gimnazijo, ki je slovela kot najboljša srednja šola v Moskvi.

Zakonsko življenje očeta in matere je bilo, kakor opisuje sin Andrej, zelo srečno. Ljubila sta se in stari Dostojevski je bil do smrti svoje soproge Marije Fjodorovne, ki je umrla razmeroma zgodaj za jetiko, zelo pozoren soprog. Svojo mater opisuje Andrej kot ljubeznivo, nežno in bogaboječo gospo, ki je živela le za svojo družino. Bila je muzikalična in je izvrstno igrala kitaro. Tudi njen brat je sijajno sviral na kitaro in je prišel vsako nedeljo zvečer na obisk, po resni glasbi sta prešla potem k narodnim pesmim. Andrej pripoveduje zelo mnogo o rodbinskem življenju v domači hiši in pripominja pri tem tudi, kako živahen in temperamenten je bil pesnik kot otrok, tako da je oče čisto ves skrben majal z glavo in menil: »Fedor, ti boš še slabo končal!«

Največje arheološko razkritje dvajsetega stoletja

Te dni je v velikobritanskem arheološkem društvu v Londonu predaval profesor arheologije na kairski univerzi, znanstvenik Salem Hasan o svojih na novejših odkritjih, katera so nekateri angleški listi proglasili za največja v dvajsetem stoletju. Kakor mnogi drugi, po večini evropski in ameriški egiptologi, tako se je tudi prof. Salem Hasan vse svoje dosedanje življenje bavil pred vsem z iskanjem starih grobnic iz časov faraonov. Kakor sam pripoveduje, mu pa ni bilo toliko do grobov teh prastarih vladarjev samih, temveč je predvsem skušal najti grob Ra Overja, najvišjega svečenika boginje Nehtebe in prvega svetovalca faraona Neferikarja, o katerem je poročal nek papirus.

Profesor Salem Hasan je v ta namen leta in leta iskal in kopal, toda uspeha ni bilo. Bil je že prepričan, da iskanega grobišča nikdar ne bo našel in je baš hotel svoje delo opustiti, ko je nepričakovano le naletel na vhod v podzemlje, ki ga je naposled privedel do zaželjenega smotra. In to, kar je znameniti egiptolog tu našel, presega vsa pričakovanja in vsa dosedanja arheološka odkritja v Egiptu. Grobišče samo je staro krog 5000 let, zelo prostorno in ne krije samo mumije slavnega svečenika in ministra Ra Overja, temveč tudi mumije več 1000 velikašev tedanjega faraonovega kraljestva. Vse to ogromno število mumij, ki ne leže v sarkofagih, kakor doslej izšle, so naložene druga vrh druge v štirih vrstah.

Ze to, dejstvo, da krije ta grobnica sama več mumij kakor so jih doslej skoraj vsi egiptčanski odkriti grobovi skupaj, je ogromnega pomena. Ta pomen se pa še poveča s tem, da ima vsaka tudi ploščice z napisi, ki bodo, ko jih prečitajo, odkrili veliko novega o prošlosti starega

Egipta pred 5000 leti. Poleg tega so v grobnici tudi papirusi. Truplo svečenika samega je v sarkofagu, ki še ni bil niti preiskan niti odprt, pričakujejo pa, da bodo v njem našli poleg trupla še druge važne stvari in dragocenosti. Pred vsem se nadejajo, da odkrijejo vse podrobnosti, ki se nanašajo na boginjo Nehtebo in faraona Neferikarja, o katerem doslej nismo veliko vedeli.

Poleg zgodovinskega pomena je pa to odkritje važno tudi zaradi silnih zakladov, ki jih grobnica krije. Vsa je namreč napolnjena z dragim kamenjem, biseri, zlatom, slonovino itd. Vsaka mumija, katerih je več tisoč, ima na obrazu masko iz zlata, okrašeno z dragim kamenjem. Nadalje so v grobnici razni drugi predmeti, ki imajo že sami po sebi veliko stvarno vrednost, so pa kot zgodovinske stvari iz 5000 let pred nami še bolj dragocene. Svarno in zgodovinsko pomenja tedaj odkritje prof. Salema Hasana zaklad, vreden milijarde. Je tedaj največji zaklad, ki je bil kdaj na svetu najden. Zaradi tega so angleški listi tudi nazvali to največje arheološko odkritje dvajsetega stoletja.

Z ozirom na to ogromne dragocenosti prof. Salem Hasan tudi pri predavanju v Londonu ni izdal kraja, kjer je grobišče našel. O tem so poučeni le profesor, evi najinimnejši sodelovalci in pa kairska vladja, ki je odredila, da se okolica strogo zastraži z vojaškimi četami. Znanstvenik, ki namerava še letos natanko preiskati vso grobnico in prenesti zgodovinske dragocenosti v Kairo, je k temu delu povabil tudi nekatere svetovnoznane arheologe, v prvi vrsti angleške. Ko bo vse delo dovršeno, bo človeštvo zopet bogatejše za odkritje mnoge skrivnosti davne prošlosti.

Sport

Pričetek nogometnega prvenstva.

V nedeljo pričnejo prvenstvene tekme za nogometno prvenstvo v sezoni 1930—31, ki vzbujajo v našem sportnem svetu največ pozornosti. V prvem kolu se srečata »Maribor« in »Svoboda« ter »Železničar« in »Rapid«.

S. K. Železničar, nogometni odsek.

Postava prvega moštva za nedeljsko tekmo je sledeča: Pišof, Konrad, Wagner, Ronjak, Frangeš, Glavič, Kohout, Heller, Vili, Bačnik, Borovka, rezerva Antoličič. Postava rezerve: Jug, Kositer, Zgonc, Horaček, Ptiček, Urbančič, Bačnik II, Efferl, Lorber, Antoličič, Marčinko, rezerva Golinar, Načelnik.

Sodniška sekcija, službeno.

Prvenstveno tekmo I. S. S. K. Maribor : S. K. Svoboda ob 10. uri na igrišču I. S. S. K. Maribor sodi g. Fišer. Prvenstveno tekmo rezerve S. K. Železničar : S. K. Rapid ob 13.30 na igrišču S. K. Rapida sodi g. Bergant. Prvenstveno tekmo S. K. Rapid I : S. K. Železničar I ob 15.30 na igrišču S. K. Rapida sodi zagrebški sodnik. Načelnik.

Iz LNP.

Na seji poslovnega odbora LNP dne 24. t. m. je bil verificiran za S. K. Svobodo, Maribor, Gabrijan Valter s pravom nastopa v prvenstvenih tekmah 26. marca 1931, v prijateljskih tekmah 26. decembra t. l.

Poziva se I. S. S. K. Maribor, da javi tekmo 8 dni, ako obstojijo kaki za-držki proti verifikaciji igr. Janžekoviča Josipa za drug klub.

Igr. Ježu Josipu se po § 34. k. p. izreka do preklica zabrana igranja, ker se pozivu k. o. ni odzval.

Male sportne vesti.

Včeraj se je vršil v Zagrebu laliko-atletski miting med pariškim vseučiliškim klubom in zagrebško univerzitetno reprezentanco. Obisk je bil rekorden. Zmagali so Zagrebčani v razmerju točk 63 : 51.

Ameriška National Boxing Association je Striblingu priznala pravico, da kot prvi izzove Schmelinga. Po fran-

coskih poročilih pa pride kot drugi na vrsto orjak Carnera, ki si je na svoji dolgi turneji križem Amerike znal priboriti ugled Amerikanov.

Nenavadna smrt

Na nenavaden način je našel te dni smrt neki Alžirec v bližini severoafriškega mesta Mailota. Hotel se je odpeljati z avtom v Burio in je moral pri tem skozi neki gozdni greben. Nenadoma ste ga obkolili dve čredi opice, ki ste bili pravkar v hudi medsebojni borbi in ste se obmetavali s kamni. Toda, čim so opice opazile avto, so se spravile skupno na nesrečnega voznika in ga ubile s kamni. Pasanti so našli kasneje truplo nesrečnega z razbito lobanjo ob krmilu voza.

Socijalizacija zdravnikov v Angliji?

V angleških zdravniških krogih je nastalo izvestno razburjenje ob vesteh, da je britansko ministrstvo dela in državnih zakladov izdelalo načrt za podraževanje zdravnikov. Zdravništvo bi tako nehalo biti svoboden poklic in vsi zdravniki bi postali državni uradniki ter imeli dolžnost, da zastoj zdravijo bolnike. Za plačevanje zdravnikov bi se uvedel poseben davek. Zdravniške organizacije opozarjajo na senčne strani takšne socijalizacije in stavijo razne spreminjevalne predloge, zlasti glede onih državljani, ki niso pri bolniških blagajnah zavarovani.

Za ublaženje rudarske krize.

Beograjsko »Vreme« javlja, da so na merodajnih mestih radi ublaženja rudarske krize sklenili, da se morajo za bodoče proračunsko leto vse nabave premoga za državo izvršiti pri domačih rudnikih, predvsem pri Trboveljski premo-govni družbi, ki je v težki krizi.

Naša trgovina s Švedsko

se zadnji čas naglo razvija zlasti v pogledu izvoza surovih kož. Cene našim kožam so dobre, prevoz je zvezan z minimalnimi izdatki. Tudi ostale surovine se zadnji čas zelo lahko izvažajo na Švedsko.

Sokolstvo

Ustanovitev sokolske kmečke čete v Črešnjevcu

Ni še dolgo, ko je slovenjebistriški Sokol poletel na Pohorje in tam našel delavnega otroka: kmečko četo v Tinju. Ni še minul mesec in zopet bo razpel svoja krila in poletel v Črešnjevce, kjer bo v nedeljo, 28. t. m. ustanovitev kmečke sokolske čete. Poletelo bo mlado in staro iz naših telovadnic tja, kjer je naša bodočnost, med zdrave in trde kmete, katere je sedaj nenadoma zajelo v vseh krajih sokolsko gibanje. Črešnjevce je lepa vas na progi Pragersko—Slov. Bistrica tik pred tunelom. Slovenjebistriški in pragerski Sokol pohitita polnoštevno med svoje brate, da pokažeta

svoje vrste, da vidijo ljudje napredujoče sokolsko delo v naših telovadnicah. Nastopile bodo vse vrste obeh društev s prostimi vajami, na orodju in tudi v odbojki se bo pokazala vrsta iz Slov. Bistrice. Vabljeni vsi Sokoli in prijatelji Sokola, katere ta klic do-seže. Mariborčani, tudi vas prosimo, da prihitite v nedeljo, dne 28. t. m. v Črešnjevce k našim mladim in navdušenim bratom. Odhod iz Maribora ob 13.28. uri. Povratak v Maribor ob 18. ali 21. uri.

Nastop Sokola v Pobrežju

je bil prejšnjo nedeljo radi slabega vremena preložen za teden dni t. j. na 28. t. m. Člani mariborskih sokolskih društev so dolžni, udeležiti se nastopa v civilu z znakom. Po sporedu bo v gostilni Rojko veselica.

Sokolsko društvo Maribor II. na Pobrežju je pričelo z redno telovadbo v zimski sezoni v dvorani gosp. ROJKA.

Oddelek	Starost	Dan	čas	Prednjak
Moška deca	do 8 let od 8—10 let od 10—12 let	Ponedeljek Četrtek	14 ³⁰ —15 ⁴⁵ 15 ⁴⁵ —17 17—18 ¹⁵	Lorbek Maks Kerhanko Fran
Ženska deca	do 12 let	Torek Petek	15—16 ³⁰	Senica Olga
Moški naraščaj	od 12—18 let	Sreda Sobota	19 ³⁰ —21	Kavčič Janko
Ženski naraščaj	od 12—18 let	Torek Petek	17 ³⁰ —19	Kobal Pavla
Clani	nad 18 let	Ponedeljek Četrtek	19 ³⁰ —21	Kavčič Janko
Clanice	nad 18 let	Torek Petek	19 ³⁰ —21	Primo Neli

Vpisovanje v posamezne oddelke se vrši pri prednjakih neposredno pred telovadnicami urami.

ZDRAVO!

Jindri

Roman — iz češkega prevedl dr. Fran Bradač. 71

»Najbrž, ker je popolnoma pozabil na Prago in svojo prvo ljubezen,« je rekel Jindra z neko ljubosumnostjo namesto matere.

Nekolikokrat je običal Jindrov razgovor s sestro Edith po taki in slični kočljivi zadregi.

Toda enkrat se je končno le odločila Mrs Pawak za to, da bi Jindri povedala svojo prigodbo, ko je v svoji neizmerni prizanesljivosti napram ženam, ki greše z ljubeznijo, vedno izražal svoj dvom o nespravičnosti velikosti njene krivde.

Pripovedovala je odkrito in preprosto brez okras, kot, kako je napol zapeljana in napol od očeta prodana zapustila mladega učenjaka iz kalkutske Free College, ki se ji je vedno bolj in bolj izgubljal za grmado foliantov in starih sanskritskih rokopisov in je vedno bolj in bolj preziral, da je za srečo ljubezni potrebno ženi še nekaj drugega kot — ognjevit trenutek, ki mu je preostalo do celega časa, ki ga je žrtvoval svoji strasti do Ved. Čeprav je bila torej Vedanta le nadzemeljska tekunica, je imela vendarle tako potratne zahteve kakor katerakoli današnja metresa; dragoceni rokopisi in unikati starih tuzemskih izdaj so požirali daleko večji del dohodkov mladega profesorja, ki niso bili preveliki.

Kdor ve, kaj pomeni za Angležinjo prebiti poletje v Kalkuti, in to razume zopet samo Angležinja, ta bo prizanesljiveje obsojal slabotni trenutek, v katerem se je odločila, da se odpelje v gore rajši z domorodnim možem, nego da ostane v Kalkuti pod šotorom na vrtu ob strani zaritega učenjaka, ki vedno redkeje žrtvuje svoji ženi nekoliko trenutkov.

Dasi se je zdel ta motiv njene nezvestobe Mrs. Pawakovi najbrž najvažnejši — vsaj poudarjala ga je zelo — in je bil morda v resnici najbolj odločilen, je Jindra sedel poleg nje na solcu, obračal njen briljant prav na očesu hitreje in zopet bolj počasi in na vse to trdovratno molčal.

Njemu je zadostovala nezvestoba njegove nepravice matere napram očetu popolnoma in čim popolnejša je bila, tem bolj mu je bila dobrodošla. Nikakor ne samo zato, ker je kot pristaš svoje nepravice matere videl v tem povračilo, ampak tudi zato, čim več bo moral njegov oče odpuščati, tem večja bo tudi njegova — pokora za krivico, ki jo je storil Boženi Nekuševi.

Tale ton je doslej nedostajal Jindri, da bi spravil njegovo disharmonijo z očetom v soglasje in spravo! In potrudi se bo na vse kriplje, da ga spravi v zvok.

Dolgo se mu ni hotelo posrečiti, da bi vzprejel krasno Mabel k solgranju, dokler ni nekoč v njenem najbolj skesanem trenutku udaril na njo, ali ne čuti tudi ona v svojem srcu potrebo sprave zaradi svojega greha.

Samo ta beseda — in skesana Mabel je tako vzklopela, da so postali njeni ledeni prsti v Jindrovi dlani kar vlažni.

Nič več ni Mabel olajševala svoje krivde in iskala

zanjo izgovor... S kipečimi in bolesti polnimi besedami je slikala, kako je v svojem petnajstletnem peklu ob boku bronastega hudiča z modročnimi lasmi in kakor steklo svetlimi očmi neizrekljivo obžalovala svoje izdajstvo na Henryju, na katerega se ni mogla nikoli dovolj naspominjati — in vsa skesana se je topila v joku pred njegovim sinom.

Tako se je razlila kakor takrat, ko je prvič zalotila Jindro pri igri z briljantovimi refleksi, in njene solze so bile kakor hudourniki; ena je drla čez lice in druga je tekla znotraj in ji zalivala grlo.

To je slepi Jindra poznal na njenem glasu, ki se je v solzah dušil; bil je to pravi ženski jok, pri katerem se žena ne obvlada in plaka celo z nosom, kar je edini primer, da ima tudi smrkanje tragičen zvok.

Ko je Jindra, na katerega so ženske solze, počinaže že od njegove matere — neodoljivo učinkovale, slišal tako njihovo obilico, se je popolnoma omečil in je v svojem ginjenju na nekolikero nazivanje »moj dragi sin« odgovoril prvokrat »mati«, in pri tem je med njima ostalo za vedno.

»Ko bi to dvojce imel za seboj,« je bridko vzdihnil Jindra, »da bi se sešel z očetom in svojo nevesto!«

»Nevesto?« je ostrmela njegova nova mati.

Sedaj je bil Jindra na vrsti, da bi se izpovedal; to je storil z nekam nedostopno natančnostjo; povedal je podrobnosti, do katerih bi moglo priti, a ni prišlo med Jindro in Jiřino.

Čuval je svoj glas, kar je mogel, pred sentimentom, toda nekolikokrat ga je neodoljivo streslo in to je izdalo sestri Edithi, kaj se godi v njegovem srcu.

»Gotovo me bo hotela videti in jaz tega ne bom mogel zabraniti, tudi če bi hotel, saj ne bom niti videl, kdaj in odkod me gleda,« je rekel Jindra po tiho.

»Pojdem z vami, moj dragi sin!« je izjavila na to Mrs. Pawak kar najslovesneje.

Po takem definitivnem sklepu, da bosta skupaj potovala v Prago, sta govorila vedno le o tem, kako bi ta sklep čim prej udeležila.

To se je zgodilo po prizadevanju chiefnurse Edith tako hitro, da so se odpeljali ona, Jindra in njegov tovariš Poniklý med prvimi in najzgodnejšimi, takoj po premirju skozi nevtrarno ozemlje med obema armadama.

Da se je peljal Lojze Poniklý z njima, to se je razumelo samo po sebi, če že ne od prvega početka, pa vsaj od tistega trenutka, ko je sam o tem vprašal.

Seveda je le včasih in nemo sedel pri Jindri in njegovi strežnici, ko sta se pogovarjala, ker je njune pogovore razumel prav tako malo kakor njuno razburjenje; zato se je navadno že čez četrte ure uljudno priporočil.

Toda nekoč je počakal na Jindro, da je bil sam, in mu zastavil vprašanje, ki je bilo le izpremenjena prošnja, ki jo je izrekel takrat, ko ga je zadela kroglja pri napadu v soteski:

»In mene bi mogel pustiti tukaj, Pavak?«

Presenečen je osupnil Jindra:

»To se samo po sebi razume: če se odpeljem jaz, da te tukaj ne pustim, in lahko ti rečem, da sem vesel, da si sam začel o tem... Toda, kako to veš, da se odpeljem?«

»Dragi Jindra!« je rekel nato Lojze, »saj stoji pri tvoji postelji že tri dni nahrbtnik, kakršnega imajo vsi tukajšnji ameriški surgeoni za pot.«

Jindra je molčal.

»Ker mi sam nisi ničesar rekel, sem mislil, da imaš koga drugega, ki bo s teboj... kajti da bi sam... to sem si zračunil na prste...«

»In koga si mislil, da bo tisti drugi, Lojze!«

»Jindiček!« se je dobričal Lojze, »saj jaz imam še neke druge prste in na te sem si izračunal, da bo tisti drugi prav za prav druga! Saj bi to brez njene protekcije tudi ne šlo, saj se vé, da je to zelo odlična dama! vsi v celi bolnici...«

»Čuj, Lojze... to je njena tajnost in jaz upam, da boš tudi ti diskreten...«

»Za Boga, Jindra! Meni niso mar nobene tajnosti, jaz ne mislim na nič drugega, nego na to, da imam v Pragi staro mamico in da naju oba smatrajo doma za mrtva kakor vse ostale, zlasti če so čitali v časopisih o junaškem naskoku prapora polka, kakor nam je to obljubljal major; to si lahko zopet ti izračuni.«

»Lojze, dobro torej!« je odgovoril Jindra. »Ta nahrbtnik je tudi za tebe, če imaš kaj vzeti s seboj; toda rajši pusti vse tukaj; ko bi nam kje pregledovali prtljago, ne smejo ničesar najti, kar bi pričalo o tem, da sva bivša avstrijska vojaka. Peljali se bomo namreč kot Amerikanci. Lojze!«

»Pavak, verjemi mi, da ne bom nikoli pozabil, kaj si zame storil. In če bi sto let živel!«

In Lojzetov glas se je omečil, tako je bil ginjen.

»Tega ni treba!« je pravil Jindra, »samo domišljati si ne smeš, da nisem prejel na te misli... To je bilo že odločeno; toda hotel sem te pozvati šele v zadnjem hipu... imam za to, da se tako izrazim, svoje vzroke, zaradi katerih me veseli, da si o tem sam začel... Lojze! Pripravi si torej, odpeljamo se vsi trije, samo da pride odlok...«

»Niti ne veš, Jindra...«

»Samo eno stvar bi še hotel od tebe slišati,« ga je prekinil Jindra. »O vsem, kar veš, in kar še morda izveš ali pa uganeš, moraš v Pragi popolnoma molčati.«

Ni zahteval od tovariša častne besede, samo dlan mu je nastavil.

Lojze jo je trdno zgrabil in rekel:

»Moja častna beseda!«

In tako se je zgodilo nekega dne v pozni jeseni, da sta prestopala na poslednji postaji pred nevtralnimi pasom oba tovariša s sestro Editho v avtomobil s rdečim križem in pod ameriškim praporom, k kateremu je bil pripojen na drugi strani še bel, parlamentarski in peljali so se dalje po pasu proti neprijatelju.

Papirji te družbe so bili neoporečni in za take so jih priznale tudi straže obeh strank. Ameriška chiefnurse je potovala z ukazom svojega poveljništva z avstrijskim vizom na inšpekcijo bolnic za ameriške ujetnike s svojim pobočnikom, zdravnikom in tolmačem. Prva postaja je bila Praga, ker se naj pregledovanje vrši iz centra proti mejam v obratni smeri.

(Nadaljevanje sledi.)

Gostilničarji pozor!

Pristno ljutomersko staro vino, izborne kvalitete, razprodajam po Din 5 liter. Gjur Valjak, Maribor, Kino Union. 2694

Dvo- do trisobno stanovanje s kopalnico, v solčni legi, išče zakonski par brez otrok s 1. novembrom. Ponudbe pod »Točen plačnik« na upravo »Večernika«. 3010

Trisobno stanovanje s pritliklinami, v solčni legi, parketirano, v novi hiši, prvo nadstropje, oddam. Primorska ulica 10, ob Tržaški cesti. 2736

Pletenine,

vse vrste po meri in okusu ter vsa pravila izvršuje hitro in točno po najnižji ceni mehanična pletarna Javornik, Vojašniška ul. 2, Maribor. XXIV

Otomano, garantirano novo, prodam za Din 550 in rabljene madrace za Din 220. Vojašniški trg 2. 2723

Dve lepi veliki sobi v sredini mesta se oddajo v pisarniške svrhe. Alojz Sliuca, Tattenbachova 5. 2725

Restavracija »Plzenski dvor«, A. Senica, sprejme na prav dobro hrano večje število abonementov. Cene po dogovoru. 2727

Vinski sodi,

večjo množino ali posamezne po 3, 4, 7, 10 do 80 hl, kakor tudi razne kletarske potrebščine in stroje takoj po ugodni ceni prodam. V najem oddam dve izborni vinske kleti. Gjur Valjak, Maribor, Kino Union. 2695

Restavracija v Zagrebu

na najboljšem prostoru v centru z vsem inventarjem in dolgoletno pogodbo se takoj prodaja. Samo resni reflektanti od stroke naj se javijo na naslov Gjur Valjak, Maribor, Kino Union. 2696

V Peklu se toči novi vinski mošt liter po Din 8'.
Staro vino liter od 10 do 12 Din
Priporoča se Andrej Janžeković

Uvažujte naše ponovno zelo znižane cene!

H. Wögerer, tovarna mesnih izdelkov, Maribor

Srečke za IV. razred 20. kola

dobe igralci v upravi »Jutra« in »Večernika«, Maribor, Aleksandrova cesta 12. Neigralcem še nekaj srečk na razpolago!

Šolske knjiige in potrebščine

kupite najboljše in najceneje v knjigarni

Tiskovne zadruge v Mariboru, Aleksandrova cesta šte. 13

Pri skupnem naročilu primeren popust!

Izdaja Konzorcij »Jutra« v Ljubljani: predstavnik izdajatelja in urednik: FRAN BROŽOVIC v Mariboru. Tiska Mariborska tiskarna d. d., predstavnik STANKO DETELA v Mariboru.